

ETT PERSONLIGT HYLLSYSTEM:

Elegant lösning av lättbetong

Ett vinklat hyllplan kan som här vara praktiskt om man vill lägga ifrån sig en bok uppslagen, men är annars mest till prydnad. Trälsten nertill passar till träslaget i köket.

En krukväxt, en prydnadssak – här finns **gott om plats** till personliga saker och ting.

De fyra avlånga korgarna till cd-skivor köptes först och sedan anpassade vi hyllfacken. Så kan man ju också göra!

Den dekorativa vinhyllan är en fin kontrast till alla raka ytor och linjer. Vinhyllan rymmer rätt många flaskor.

Glashyllan skapar luft i det annars rätt massiva hyllsystemet.

En lösning – flera fördelar

Hyllsystemet har flera fördelar. Det är personligt, det passar perfekt till väggen (som annars var svår att »möblera») och det är billigt. Totalpriset blev endast cirka 2000 kr.

Denna plats kan användas som **extra sittplats**, en enkel lässtol eller bara en plats där man står på knä och snackar med kocken i köket.

I dag står här en **gren** från tomten, i morgon har den kanske ersatts av en prydnadssak eller en jordglob. Under hyllan finns **plats för böcker**.

Med multiplattor kan du bygga nästan vad som helst. Här har vi använt dem till att skapa ett hyllsystem baserat på önskemål om att det skall vara personligt, billigt och anpassat efter det givna utrymmet.

Hyllsystemet på bilden är bara ett exempel på hur personligt du kan arbeta med ett paket multiplattor eller två. Det är lätt att bearbeta plattorna som är av lättbetong. Det görs med vanliga handverktyg. Enda nackdelen med plattorna är att de inte kan böjas, men annars kan du forma den nästan hur du vill.

Här hade vi ett konkret problem. Utrymmet framför öppningen ut till köket skulle »möbleras», men familjen hade inte lyckats hitta vare sig byrå, skåp eller hylla som passade.

Lösningen blev multiplattor. Dels för att det är ett lättbearbetat material, dels för att strukturen och stilen passar bra ihop med väggar och stil i bostaden. När detta var klart gällde det bara att komma på hur hyllsystemet skulle utformas. För ett hyllsystem skulle det vara – med plats för böcker, några flaskor vin, prydnadssaker och familjens whiskyflaskor.

När du gör en liknande lösning så är det viktigt att du redan vid ritbrädet tar hänsyn till att multiplattor endast finns i ett par storlekar och tjocklekar.

När du sedan sågar är det en fördel att ta en platta i sänder, sätta den på plats och kontrollmäta för nästa innan denna sågas. Då minskar risken för fel rätt ordentligt.

VIKTIGT

Hyllan kan bli tung

Även om det heter lättbetong så kan en hylla bli tung om den består av flera »våningar» och sedan fylls med böcker. Det kan belasta golvet en hel del.

Så lätt gör du en egen hylla av multiplattor ...

Bestäm först storleken

Den enda begränsningen när du bygger med multiplattor är storleken på dessa. Alla skarvar skall vila på en hel skiva. Plattorna är 40 x 60 cm och de finns i tre tjocklekar – 50, 75 och 100 mm.

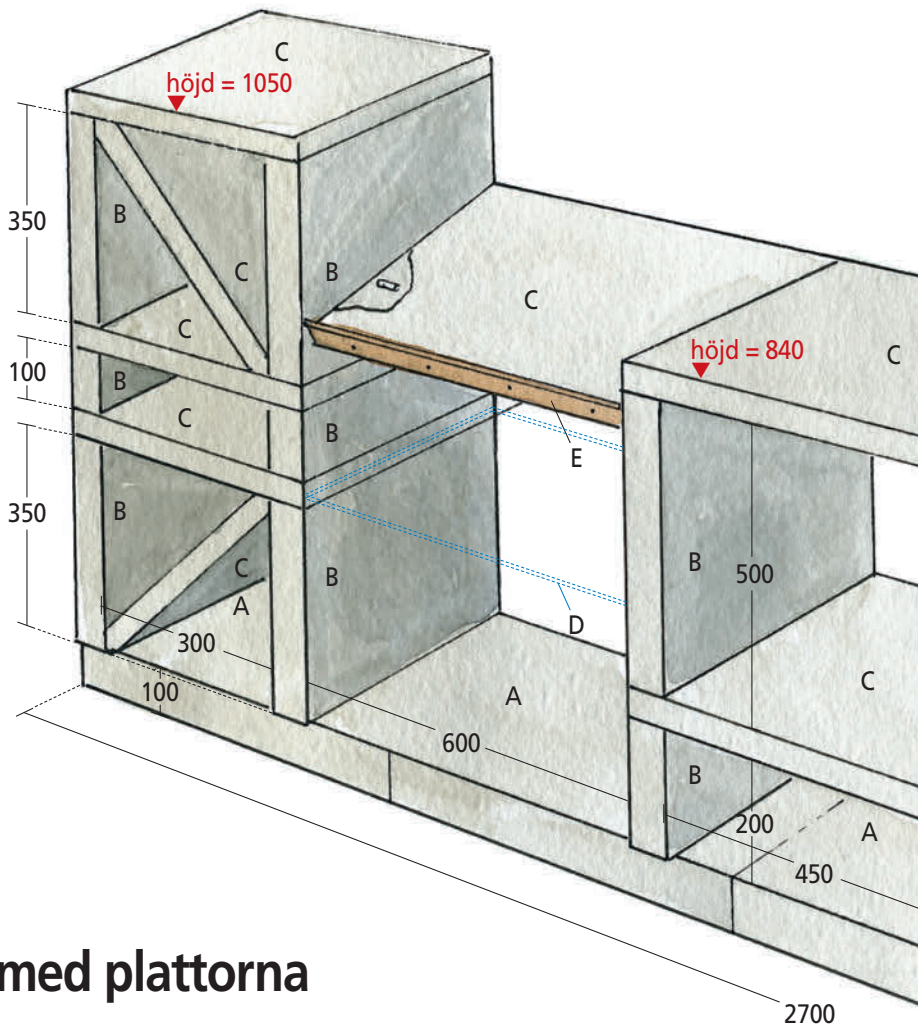
Börja med att bestämma storleken på ditt hyllsystem. Rita sedan det på ett papper och markera varje platta på papperet.

Utnyttja storleken så mycket som möjligt, så att du får så lite spill och sågning som möjligt. Bygg sedan upp konstruktionen så att plattorna vilar på fast underlag. De får alltså inte hänga fast i enbart lim.

När din ritning är klar ser du snabbt hur många plattor du behöver.

Som att bygga med klossar ►

Till hyllsystemet har alla tre standardtjocklekarna använts. Sockeln består av 100 mm tjocka plattor (**A**). De lodräta sidorna är 75 mm plattor (**B**) och till hyllplan används 50 mm tjocka plattor (**C**).

Så lätt är det att arbeta med plattorna

Multiplattorna kan sågas med vanlig fogsvans, men eftersom det sliter så mycket på den att den är värdelös efteråt, så bör du välja en billig såg – för en femtilapp eller så. En annan möjlighet är en särskild lättbetongsåg, men den kostar runt 500 kr. Fast den kan å andra sidan användas gång på gång.

Ett värdefullt verktyg är en hemmagjord slipkloss. Fäst en bit grovt slippapper på en brädstump och skruva fast ett

handtag på brädans ovansida. Slipklossen behövs för att fasa av kanter och skapa runda former.

Ett annat värdefullt verktyg är en limslev som fördelar limmet på lättbetongen och samtidigt doserar det. Sleven finns i flera storlekar till olika tjocklekar. Du kan ev. nöja dig med en tandspackel men då tar det lite längre tid att fördela limmet. Slev och slipkloss kan köpas där du köper plattorna.

Mät upp och markera på plattan innan du sågar med fogsvans eller särskild lättbetongsåg. **Se till att skivan ligger stadigt** när du sågar så att den inte bryts av precis innan du sågat färdigt.

Med en **hemmagjord** eller köpt slipkloss som den på bilden går det snabbt och lätt att forma och fasa av kanterna.

Innan skivorna limmas fuktar du först bägge limytorna. Blanda limmet efter anvisningarna på förpackningen och fördela det på den ena limytan med murslev.

Plattornas dimensioner

- A:** 40 x 60 x 10 cm
B: 40 x 60 x 7,5 cm
C: 40 x 60 x 5 cm

TIPS

Skydda golvet

Lägg kraftig papp eller kartong på golvet innan du sätter igång. Det skyddar golvet både runt om hyllan och under den. När du har gjort hyllan klar skär du försiktigt av pappen runt om hyllan med vass hobbykniv.

Detta har vi använt

Material

- Multiplattor, 40 x 60 x 10 cm (**A**), cirka 50 kr/st.
- Multiplattor, 40 x 60 x 7,5 cm (**B**), cirka 45 kr/st.
- Multiplattor, 40 x 60 x 5 cm (**C**), cirka 40 kr/st.
- Foglim, cirka 225 kr för 25 kg
- Sandspackelmasa, cirka 250 kr för 10 kg
- Glashylla (**D**)
- Lampa
- Trälöst (här teak) (**E**)
- 7,5 x 13 mm skruvar
- Sättilim

Verktyg:

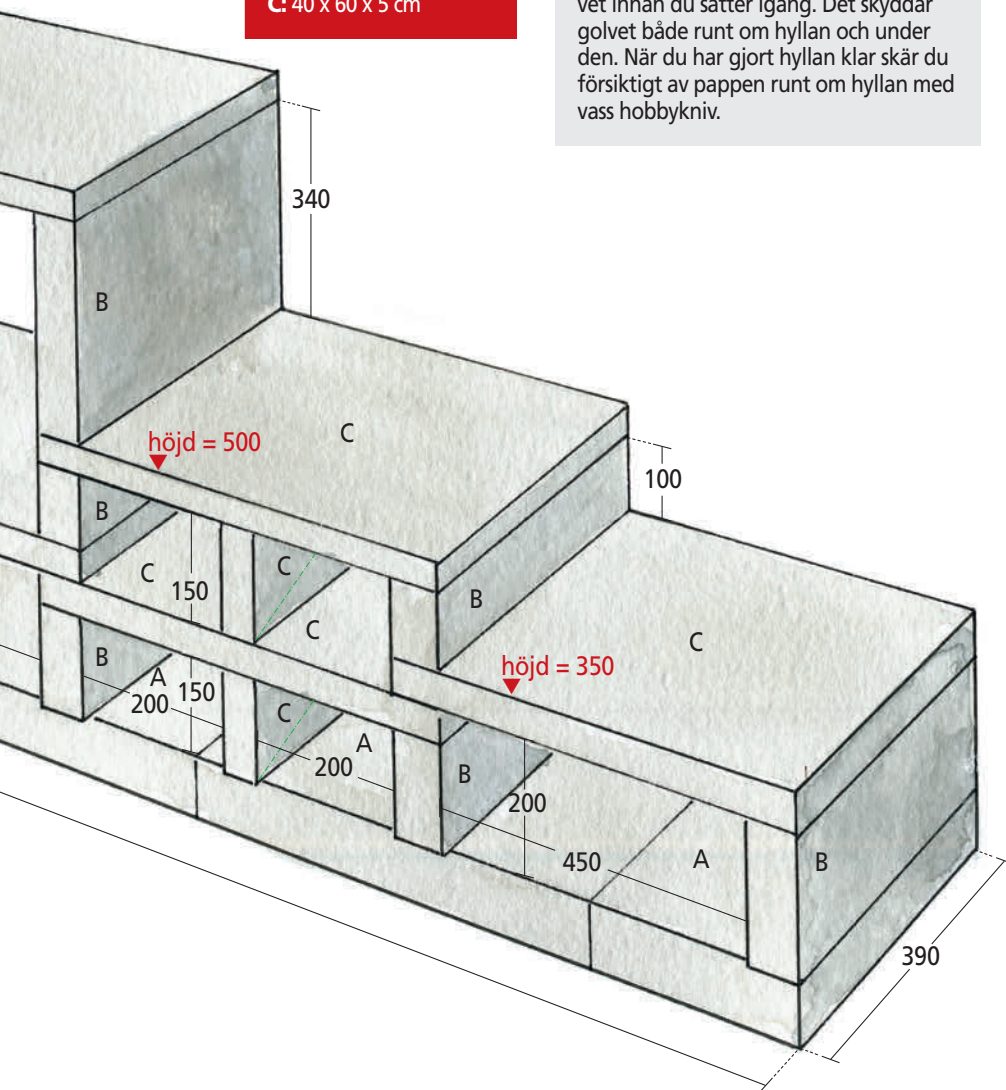
- Murslev
- Limslev, cirka 120 kr
- Fogsvans
- Slipkloss
- Skrapa eller spackel
- Vattenpass
- Penna
- Tumstock/mätband
- Vinkel
- Stämjärn
- Maskeringstejp

Prisbild:

Cirka 2000 kr (exkl. verktyg)

Ytterligare upplysning om multiplattor:

HH Celcon, tel. 040-55 23 23
www.hhcelcon.se

4 Med limsleven drar du lätt av överflödigt lim. Sleven fungerar som en tandspackel som drar ut limmet i strängar. Så snart limmet lagts på sätts plattorna ihop.

Nu står hyllan stadigt

Även om detta hyllsystem är tungt och står stadigt, så kan det vara en fördel att förankra det i väggen eller golvet.

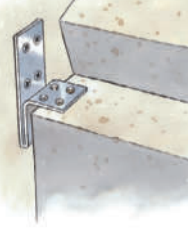
Du kan fästa en av sidorna eller mellanväggarna i väggen. Det kan göras med ett fjädrande beslag som det på teckningen. Om golvet rör sig så arbetar hyllan ihop

med golvet i stället för att spricka. Är golvet stabilt kan en av sidorna limmas fast mot väggen. Du kan också skruva fast hyllan med en lång skruv.

Skrugar du fast hyllan skrapar du ut i multiplattan för skruven. Därefter fyller du igen runt skruven med lim.

Använder du fjädrande beslag avslutar du hyllan en halv centimeter från väggen och fogar med fogmasa.

Så här byggs hyllan upp – steg för steg

Det lättaste är förstås att följa ritningen. Börja med sockeln (A). Sätt sedan mellanväggar och sidor (B) på plats ovanpå bottenplattorna. Se till att plattorna har rätt storlek innan du limmar fast dem på sockeln och väggen med det särskilda multilimmet. Fortsätt sedan med de nedre hyllplanen och ytterligare mellanväggar. Tänk hela tiden på att mellanväggarna skall stå ovanpå en lodrät platta. Räkna med att arbetet tar några timmar med sågning och limning.

1 Markera hyllans längd och de olika mellanväggarnas placering med t.ex. maskeringstejp på väggen. Läg sedan sockeln på plats och limma den i kortändarna.

2 Den undre delen av mellanväggarna (B) sågas till och limmas fast på sockeln och väggen. Kolla att de står lodrätt och i rätt vinkel. Använd vattenpass och en stor vinkel.

TIPS

Knep som sparar färg

Alla delar skall grundmålas, men i stället för att använda färg stryker du dem med vävlim. Den är billig, fyller igen alla porer och läggs lätt på. När limmet har torkat kan du måla som vanligt och det räcker med två strykningar

3 Hyllplan, mellanväggar och andra delar byggs på undan för undan. Krysshyllorna slipas spetsiga i de två kortändar som skall in i i hörnen.

4 Du kan nästan alltid justera delarna genom att slipa dem mer eller mindre med din slipkloss. Om så behövs kan du ev. såga lite.

5 Mellan två mellanväggar har vi hängt ett hyllplan på snedden. Det är en 50 mm platta och den vilar på två skruvar i vardera sidan. Skruvarna ligger i spår under hyllplanet och spåren fylls igen med multilimmet.

6 När delarna har limmats på plats rundas alla kanter av. Var noga med att ta av lika mycket på varje kant. Ju mera du rundar av kanterna, desto mindre känsliga är de för slag och stötar.

7 Efter montering fullspacklas multiplattorna tills ytan blir slät och fin. Spackelmassan slipas alldeles jämn med slipkloss innan det är dags att måla.

Överflödigt lim skrapas bort innan det hinner härda. För när multilim har härdat blir det hårt som betong.

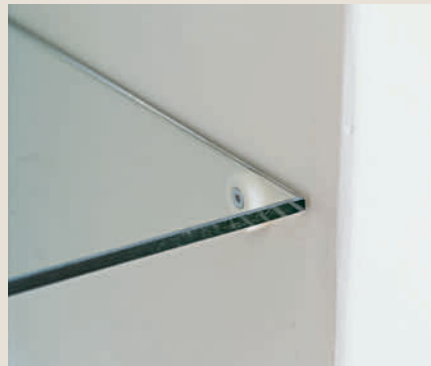
VÄRT ATT VETA

Ny mellanvägg

Det är förstås lättast att sätta upp alla mellanväggar på en gång från början. Men du kan även senare sätta upp en mellanvägg. Det gör du genom att dela plattan diagonalt och sedan limma fast den i ett par omgångar.

Det är detaljerna ...

Badrumstillbehör i hyllan

Ibland väljer man annorlunda lösningar, som när ägaren av villan hittade ett par gummiduppar (som normalt används under toaletsitsar). Dem skruvade han fast som hållare under glashyllan. Glaset beställdes färdigt med fasade kanter hos en glasmästare.

Trälister som stoppkloss

I framkanten på den lutande hyllan sattes en bred trälist som stoppkloss. Listen är bredare än hyllplanet och av teak. Den limmades fast med sättlim på den målade kanten och sitter som berget.

Gammal lampa under hyllan

I källaren hittades också en gammal armatur, och den monterades längst upp under den lutande hyllan där den ger ett behagligt indirekt ljus. Det gör inget att lampan inte är snygg – den syns ju inte. Den monterades utan skärm för att inte bli för varm.